KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2017/591,

annettu 1 päivänä joulukuuta 2016,

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä positiolimiittien hyödykejohdannaisiin soveltamista koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon rahoitusvälineiden markkinoista 15 päivänä toukokuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU ([1]) ja erityisesti sen 57 artiklan 3 ja 12 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Sen varmistamiseksi, että positiolimiittejä sovelletaan unionissa yhdenmukaisella tavalla hyödykejohdannaisiin, olisi määriteltävä kyseisten limiittien laskentamenetelmä. Menetelmällä olisi ehkäistävä sääntelyn katvealueiden hyväksikäyttöä, edistettävä johdonmukaisuutta ja annettava samalla toimivaltaisille viranomaisille riittävästi joustavuutta, jotta ne voisivat ottaa huomioon erot eri hyödykejohdannaismarkkinoilla ja kohde-etuutena olevien hyödykkeiden markkinoilla. Limiittien laskentamenetelmän olisi annettava toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuus tasapainottaa kahdenlaiset tavoitteet: toisaalta pyrkimykset asettaa limiitit riittävän alhaiselle tasolle, jotta henkilöt, joilla on positioita kyseisissä hyödykejohdannaisissa, eivät voisi väärinkäyttää tai vääristää markkinaa, ja toisaalta pyrkimykset tukea asianmukaista hinnoittelua ja asianmukaisia selvitysjärjestelyjä sekä kehittää uusia hyödykejohdannaisia ja mahdollistaa se, että hyödykejohdannaisilla tuetaan jatkossakin kohde-etuutena olevan hyödykkeen markkinan kaupallisten toimintojen toimivuutta.

(2) Jotta voitaisiin selkeästi yksilöidä rajallinen määrä direktiivistä 2014/65/EU johtuvia käsitteitä ja täsmentää tämän asetuksen edellyttämät tekniset termit, olisi määriteltävä joukko termejä yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi.

(3) Markkinaosapuolten hyödykejohdannaisessa olevat pitkät ja lyhyet positiot olisi nettoutettava keskenään, jotta voitaisiin määrittää asianmukainen koko positiolle, joka henkilöllä voi kulloinkin olla. Optiosopimuksella pidetyn position koko olisi laskettava deltavasta-arvon perusteella. Koska tässä asetuksessa sovelletaan eri menetelmää spot-kuukauden ja muiden kuukausien sopimusten positiolimiittien laskentaan, tällaista nettoutusta olisi sovellettava erikseen spot-kuukauden ja muiden kuukausien positioihin.

(4) Direktiivissä 2014/65/EU edellytetään, että kaikki positiot, joita henkilöt pitävät toisen henkilön lukuun, olisi sisällytettävä kyseisen henkilön positiolimiitin laskentaan ja sellaisten positiolimiittien laskentaan, joita sovelletaan sekä yhteisön tasolla että konsernitasolla, mistä syystä on tarpeen laskea yhteen positiot konsernitasolla. Konsernitasolla suoritettavaa yhteenlaskemista on aiheellista edellyttää vain, jos emoyritys voi valvoa positioiden käyttöä. Näin ollen emoyrityksen olisi laskettava tytäryrityksillään olevat positiot yhteen niiden positioiden kanssa, jotka emoyrityksellä on suoraan hallussaan, sen lisäksi, että tytäryritykset laskevat omat positionsa yhteen. Tällainen yhteenlaskeminen voi johtaa emoyrityksen tasolla laskettuna positioihin, jotka ovat korkeampia tai eri tytäryrityksillä olevien pitkien ja lyhyiden positioiden nettouttamisen vuoksi alempia kuin yksittäisen tytäryrityksen tasolla. Positioita ei pitäisi laskea yhteen emoyrityksen tasolla, jos positiot ovat sellaisilla yhteissijoitusyrityksillä, jotka pitävät niitä sijoittajiensa lukuun pikemminkin kuin emoyrityksensä lukuun, eikä emoyritys pysty valvomaan näiden positioiden käyttöä omaksi edukseen.

(5) Käsitteelle ”sama hyödykejohdannainen” olisi otettava käyttöön tiukat rajat, joilla estetään se, että ensisijaisen hyödykejohdannaisen positiolimiittiä kierretään ja sen vaikuttavuutta heikennetään nettouttamalla erilaisissa hyödykejohdannaisissa olevia positioita keskenään epäasianmukaisella tavalla. Tämä ei kuitenkaan saisi estää toimivaltaisia viranomaisia asettamasta samanlaisia positiolimiittejä keskenään samanlaisille hyödykejohdannaissopimuksille Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (EAMV) koordinoimina. Hyödykejohdannaisilla kauppapaikassa käytävän kaupan volyymia olisi pidettävä merkittävänä vain, jos se ylittää tässä asetuksessa säädetyn likviditeetin raja-arvon riittävän pitkän ajan.

([1]) EUVL L 173, 12.6.2014, s. 173.

(6) Jos OTC-sopimuksen arvo ja kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevan sopimuksen arvo määritetään saman kohde-etuutena olevan hyödykkeen perusteella, joka on toimitettavissa samassa paikassa ja samoin sopimusehdoin, ja jos OTC-sopimuksen taloudellinen tulos korreloi vahvasti kyseisen sopimuksen taloudellisen tuloksen kanssa, OTC-sopimusta olisi pidettävä taloudelliselta kannalta vastaavana riippumatta pienistä eroista sopimuseritelmissä, jotka koskevat erien kokoa ja toimitusajankohtaa. Myöskään kaupan jälkeisten riskienhallinta-järjestelyjen, kuten määritysmenettelyjen, ei pitäisi estää määrittämästä tällaisia sopimuksia taloudelliselta kannalta vastaaviksi. Jotta vältettäisiin se, että mahdollisesti määräämiä positioita, joilla käydään kauppapaikassa kauppaa, nettoutetaan epäasianmukaisesti käyttämällä OTC-sopimuksiin sisältyviä kahdenvälisiä järjestelyjä, ja jotta varmistettaisiin positiolimiittijärjestelmän tehokas toiminta käytännössä, on tarpeen, että OTC-markkinoilla kaupankäynnin kohteena olevien hyödykejohdannaisten katsotaan olevan taloudelliselta kannalta vastaavia kauppapaikkasopimusten kanssa ainoastaan poikkeustapauksissa. Positiolimiittien kiertämisen estämiseksi ja positiolimiittijärjestelmän eheyden parantamiseksi on tarpeen, että taloudelliselta kannalta vastaavan OTC-sopimuksen määritelmä on niin kapea, ettei se salli henkilön nettouttaa OTC-positiota useiden muiden positioiden kanssa tai käyttää harkintavaltaa valitessaan positioita, joiden kanssa OTC-positio nettoutetaan.

(7) Jotta voidaan määrittää, mitkä hyödykejohdannaisissa olevat positiot objektiivisesti mitattavalla tavalla vähentävät kaupalliseen toimintaan välittömästi liittyviä riskejä, olisi säädettävä tietyistä perusteista, myös kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS) koskeviin sääntöihin perustuvan, suojaussopimuksen kirjanpidollisen määritelmän käytöstä. Kyseistä kirjanpidollista määritelmää olisi voitava soveltaa myös finanssialan ulkopuolisiin yhteisöihin, vaikka ne eivät soveltaisi IFRS-standardeja koskevia sääntöjä yhteisön tasolla.

(8) Lisäksi finanssialan ulkopuolisten yhteisöjen olisi voitava käyttää riskienhallintatekniikoita sellaisten yleisten riskien vähentämiseksi, jotka johtuvat niiden omasta tai niiden konsernin kaupallisesta toiminnasta, mukaan luettuina riskit, jotka aiheutuvat useista maantieteellisistä markkinoista, useista tuotteista, aikajänteistä tai yhteisöistä (makro- tai portfoliosuojaus). Jos finanssialan ulkopuolinen yhteisö käyttää makro- tai portfolio-suojausta, se ei välttämättä pysty määrittämään yksi yhteen -suhdetta tietyn hyödykejohdannaisessa olevan position ja sellaisesta kaupallisesta toiminnasta johtuvan erityisen riskin välillä, jota hyödykejohdannaisen on tarkoitus suojata. Finanssialan ulkopuolinen yhteisö voi myös käyttää muuta kuin vastaavaa hyödykejohdannaista suojaamaan kaupallisesta toiminnasta johtuvalta erityiseltä riskiltä, jos samanlaista hyödykejohdannaista ei ole saatavilla tai jos läheisemmin korreloivan hyödykejohdannaisen likviditeetti ei ole riittävä (proxy hedging). Tällaisissa tapauksissa riskienhallintaperiaatteilla ja -järjestelmillä olisi voitava estää muussa kuin suojaamistarkoi-tuksessa toteutettujen liiketoimien luokittelu suojaaviksi ja suojaussalkku olisi esitettävä riittävän eriteltynä, jotta spekulatiiviset komponentit voitaisiin tunnistaa ja sisällyttää positiolimiitteihin. Positioita ei saisi pitää kaupalliseen toimintaan liittyviä riskejä vähentävinä yksinomaan sillä perusteella, että ne on sisällytetty kokonaisuudessaan osaksi riskinvähennyssalkkua.

(9) Riski voi kehittyä ajan mittaan, ja jotta sen kehittymiseen voitaisiin mukautua, hyödykejohdannaiset, jotka on alun perin toteutettu kaupalliseen toimintaan liittyvän riskin vähentämiseksi, voidaan joutua korvaamaan täydentävillä hyödykejohdannaissopimuksilla, joilla suljetaan sellaiset hyödykejohdannaissopimukset, joilla ei ole enää merkitystä kaupallisen riskin kannalta. Lisäksi sellaisen riskin kehittyminen, jonka vähentämiseksi on otettu positio hyödykejohdannaisessa, ei saisi johtaa siihen, että kyseistä positiota ei enää hyväksytä alun perin riskiä vähentäväksi liiketoimeksi.

(10) Finanssialan ulkopuolisten yhteisöjen olisi voitava hakea kaupallisen toiminnan suojaamista koskevaa poikkeusta ennen position ottamista. Hakemuksessa olisi esitettävä toimivaltaiselle viranomaiselle selkeä ja ytimekäs kuvaus finanssialan ulkopuolisen yhteisön kaupallisesta toiminnasta kohde-etuutena olevan hyödykkeen osalta sekä asianomaisista riskeistä ja siitä, kuinka hyödykejohdannaisia käytetään kyseisten riskien vähentämiseksi. Positiolimiittejä sovelletaan koko ajan, ja jos toimivaltainen viranomainen ei loppujen lopuksi myönnä poikkeusta, finanssialan ulkopuolisen yhteisön olisi vastaavasti pienennettävä positioita, jotka ylittävät limiitin. Finanssialan ulkopuoliseen yhteisöön saatetaan myös soveltaa valvontatoimenpiteitä limiitin rikkomisen vuoksi. Finanssialan ulkopuolisten yhteisöjen olisi arvioitava toimintaansa säännöllisesti sen varmistamiseksi, että poikkeuksen soveltaminen on edelleen perusteltua.

(11) Kullakin hyödykejohdannaisella on yksilöllinen spot-kuukautensa, jolla tarkoitetaan erääntymisajankohtana tapahtuvaa toimitusta välittömästi edeltävää ajanjaksoa, eikä se välttämättä vastaa täsmälleen yhtä kuukautta. Spot-kuukauden sopimus on näin ollen kyseistä hyödykejohdannaista koskeva sopimus, joka erääntyy seuraavaksi. Rajoittamalla positioita, jotka henkilöllä voi olla sen ajanjakson aikana, jona fyysinen hyödyke on toimitettava, pienennetään sitä kohde-etuutena olevan hyödykkeen toimitettavissa olevaa määrää, jonka kukin henkilö voi toimittaa tai ottaa vastaan. Tällä estetään määräävien positioiden keskittyminen yksittäisille henkilöille, jotka voisivat aiheuttaa markkinapaineita rajoittamalla hyödykkeen saatavuutta. Spot-kuukauden

positiolimiitin vakioitu perustaso olisi sen vuoksi laskettava sekä luovuttamalla että nettoarvon tilityksellä toteutettavia hyödykejohdannaisia varten prosenttiosuutena arvioidusta toimitettavissa olevasta määrästä. Toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava panna täytäntöön positiolimiittien pienentämistä koskeva aikataulu, joka ulottuu ajankohdasta, jona sopimuksesta tulee spot-kuukauden sopimus, ajankohtaan, jona sopimus erääntyy, jotta ne voisivat varmistaa, että positiolimiitit vahvistetaan asianmukaisesti koko spot-kuukaudelle ja sopimuksen selvitys tapahtuu asianmukaisesti.

(12) Muiden kuukausien positiolimiittiä sovelletaan kaikkiin muihin maturiteetteihin kuin spot-kuukauteen. Muiden kuukausien positiolimiittien vakioitu perustaso olisi laskettava sekä luovuttamalla että nettoarvon tilityksellä toteutettavia hyödykejohdannaisia varten prosenttiosuutena avoinna olevien sopimusten kokonaismäärästä. Positioiden jakautuminen hyödykesopimuksen toisille kuukausille keskittyy usein erääntymisajankohtaa lähimpänä oleville kuukausille. Tämän vuoksi avoinna olevien sopimusten kokonaismäärä tarjoaa asianmukaisemman perustason positiolimiittien asettamiselle kuin kaikkien maturiteettien keskiarvoa ilmaisevan luvun käyttö.

(13) Vakioitu perustaso on asetettu 25 prosentiksi toimitettavissa olevan hyödykkeen määrästä ja avoinna olevien sopimusten määrästä ottaen huomioon muilla markkinoilla ja muilla lainkäyttöalueilla saadut kokemukset. Asianmukaisen toimituksen sekä sopimuksen ja sen kohde-etuuden markkinan toiminnan tukemiseksi toimivaltaisten viranomaisten olisi mukautettava perustasoa siten, että sitä voidaan alentaa enintään 20 prosenttia (tai 22,5 prosenttia joidenkin maataloushyödykejohdannaisten tapauksessa) ja korottaa enintään 10 prosenttia (tai 15 prosenttia vähemmän likvidien hyödykejohdannaisten tapauksessa), jos markkinan ominaispiirteet, kuten markkinaosapuolten puuttuminen, sitä edellyttävät. Koska kaikkia perustasoluvun mukautuksia sovelletaan vain, jos ja niin kauan kuin markkinan objektiiviset ominaispiirteet sitä edellyttävät, perustason väliaikaisten mukautusten pitäisi tästä syystä olla mahdollisia. Toimivaltaisten viranomaisten olisi varmistettava, että perustasoa mukautetaan alaspäin aina, kun on tarpeen torjua määrääviä positioita ja tukea hyödykejohdannaisen ja sen kohde-etuutena olevan hyödykkeen asianmukaista hinnoittelua. Tason vaihteluväli ilmentää sitä, että direktiivi 2014/65/EU kattaa useammanlaisia hyödykejohdannaisia ja markkinoita kuin muilla markkinoilla ja lainkäyttöalueilla. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014 ([1]) 2 artiklan 1 kohdan 30 alakohdassa annettu hyödykejohdannaisen määritelmä on laaja, sillä siihen sisältyvät myös arvopaperistetut johdannaiset ja nettoarvon tilityksellä toteutettavat johdannaiset, joilla ei ole aineellista kohde-etuutta. Tällaisia kohde-etuuksia ovat esimerkiksi ilmastonvaihtelut. Arvopaperistettuihin johdannaisiin ei sovelleta spot-kuukauden ja muiden kuukausien käsitettä. Johdannaisissa, joilla ei ole aineellista kohde-etuutta, ei voida käyttää toimitettavissa olevan hyödykkeen määrää positiolimiitin määrittämiseksi. Sen vuoksi toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava parantaa tai mukauttaa tällaisten hyödykejohdannaisten positiolimiittien määrittämismenetelmiä, jotka perustuvat erilaisiin parametreihin, kuten liikkeeseen laskettujen arvopaperien lukumäärään tai avoinna olevien sopimusten määrän käyttöön myös spot-kuukauden osalta.

(14) Tietyt hyödykejohdannaiset, erityisesti sähkö ja kaasu, edellyttävät, että kohde-etuutta toimitetaan jatkuvasti tietyn ajanjakson, kuten päivän, kuukauden tai vuoden ajan. Lisäksi tietyt sopimukset, joihin liittyy pidempiä toimitusjaksoja, kuten vuosi tai neljännesvuosi, voidaan automaattisesti korvata asiaan liittyvillä sopimuksilla, joissa on lyhyemmät toimitusjaksot, kuten neljännesvuosi tai kuukausi (peräkkäiset sopimukset). Näissä tapauksissa spot-kuukauden positiolimiitti sopimukselle, joka on tarkoitus korvata ennen toimitusta, olisi epäasianmukainen, koska tällainen limiitti ei kattaisi sopimuksen erääntymisajankohtaa eikä sopimuksen fyysistä toimitusta tai nettoarvon tilitystä. Siinä tapauksessa, että saman kohde-etuuden toimitusjaksot ovat päällekkäiset, yhtä yhteistä positiolimiittiä olisi sovellettava kaikkiin asiaan liittyviin sopimuksiin, jotta voidaan asianmukaisesti ottaa huomioon sellaisten sopimusten positiot, jotka voidaan mahdollisesti toimittaa. Tämän helpottamiseksi asiaan liittyvät sopimukset olisi määritettävä kohde-etuuden yksikköinä sekä laskettava yhteen ja nettoutettava vastaavasti.

(15) Kun kyseessä ovat tietyt maataloushyödykejohdannaiset, joilla on olennainen vaikutus elintarvikkeiden kuluttajahintoihin, menetelmä mahdollistaa sen, että toimivaltainen viranomainen asettaa perus- ja positiolimiitin yleisen vaihteluvälin vähimmäistason alapuolelle, kun sillä on näyttöä spekulatiivisesta toiminnasta, joka vaikuttaa merkittävästi hintoihin.

(16) Toimivaltaisen viranomaisen olisi arvioitava, edellyttävätkö direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 3 kohdassa luetellut tekijät perustason mukauttamista positiolimiitin lopullisen tason asettamiseksi. Arvioinnissa olisi otettava huomioon nämä tekijät merkityksellisinä kyseisen yksittäisen hyödykejohdannaisen kannalta. Menetelmissä olisi annettava ohjausta siitä, miten limiitti asetetaan, ilman että toimivaltaiselta viranomaiselta viedään mahdollisuus tehdä lopullinen päätös hyödykejohdannaisen asianmukaisesta positiolimiitistä markkinoiden väärinkäytön estämiseksi. Näiden tekijöiden olisi annettava tärkeää tietoa toimivaltaisille viranomaisille ja myös EAMV:lle, jotta niiden olisi helpompi muodostaa kantansa ja varmistaa positiolimiittien riittävä yhdenmukaisuus kaikkialla unionissa muun muassa arvioimalla volatiliteetin vaikutuksia tapauskohtaisesti ja niin usein kuin on tarpeen sen varmistamiseksi, että positiolimiitit säilyvät asianmukaisina.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84).

(17) Positiolimiiteistä ei saisi aiheutua esteitä uusien hyödykejohdannaisten kehittämiselle, eivätkä ne saisi estää hyödykejohdannaismarkkinoiden vähemmän likvidejä osia toimimasta asianmukaisesti. Kun kyseessä ovat sekä uudet että olemassa olevat hyödykejohdannaiset ja erityisesti sellaiset hyödykejohdannaiset, jotka voivat tukea riskienhallintaa räätälöidyillä tai epäkypsillä markkinoilla, toimivaltaisten viranomaisten olisi menetelmää soveltaessaan otettava huomioon likviditeetin kehittämiseen ja houkuttelemiseen tarvittava aika tai aika, joka tarvitaan uusien suojausjärjestelyjen kehittämiseen uusia hyödykkeitä varten. Ottaen huomioon, että positiolimiittijärjestelmää sovelletaan monenlaisiin markkinoihin ja hyödykkeisiin, ei ole olemassa yhtä ainoaa ennalta määritettyä ajanjaksoa, joka kattaisi hyödykejohdannaissopimuksen kehittymisen uudesta sopimuksesta vakiintuneeksi sopimukseksi. Lisäksi on olemassa monia hyödykejohdannaissopimuksia, jotka eivät koskaan kykene houkuttelemaan riittävästi osallistujia tai likviditeettiä, jotta positiolimiittejä voitaisiin soveltaa tuloksekkaasti ilman että osallistujat säännöllisesti ja tahattomasti rikkoisivat limiittiä ja näin ollen haittaisivat tällaisten hyödykejohdannaisten hinnoittelua ja selvitystä. Jotta näitä markkinoiden tehokkaaseen toimintaan kohdistuvia riskejä voitaisiin hallita tehokkaasti, menetelmään olisi sisällyttävä vaiheittainen lähestymistapa, jossa spot-kuukauden ja muiden kuukausien positiolimiitti vahvistetaan kiinteälle 2 500 erän tasolle hyödykejohdannaisten osalta ja 2,5 miljoonan liikkeeseen lasketun arvopaperin tasolle sellaisten arvopaperistettujen johdannaisten osalta, joiden kohde-etuutena on hyödyke, kunnes hyödykejohdannaisissa 10 000 erän ja arvopaperistetuissa johdannaisissa 10 miljoonan arvopaperin raja-arvo ylittyy. Sopimuksiin, joissa nämä raja-arvot ylittyvät, vaikka ne ovat edelleen suhteellisen epälikvidejä, olisi tarvittaessa voitava soveltaa korkeampaa raja-arvoa sen varmistamiseksi, että tällaisten sopimusten kaupankäyntiä ei rajoiteta tarpeettomasti.

(18) Hyödykejohdannaiseen liittyvien markkinaosapuolten lukumäärä, kokoonpano ja rooli voivat vaikuttaa sellaisten positioiden kokoon ja luonteeseen, joita jotkin markkinaosapuolet pitävät markkinalla. Joillakin markkinaosapuolilla saattaa olla suuri positio joissakin hyödykejohdannaisissa, mikä heijastaa näiden markkinaosapuolten roolia hyödykkeen ostossa, myynnissä ja toimituksessa, kun ne ovat markkinan vastakkaisella puolella suhteessa sellaisten muiden markkinaosapuolten enemmistöön, jotka tarjoavat likviditeettiä tai riskienhallintapalveluja kohde-etuutena olevan hyödykkeen markkinalla.

(19) Kohde-etuutena olevan hyödykkeen markkinan ominaispiirteitä ovat kohde-etuutena olevan hyödykkeen tarjonta, käyttö, saavutettavuus ja saatavuus. Toimivaltainen viranomainen voi näiden ominaispiirteiden yksityiskohtaisempien osien, kuten hyödykkeen pilaantuvuuden ja kuljetustavan, arvioinnin perusteella määritellä markkinan joustavuuden ja mukauttaa positiolimiittejä asianmukaisesti.

(20) Joissakin hyödykejohdannaisissa voi olla suuri ero avoinna olevien sopimusten ja toimitettavissa olevan hyödykkeen määrän välillä. Näin voi olla, jos johdannaisilla käytävä kauppa on suhteellisen pientä verrattuna toimitettavissa olevan hyödykkeen määrään, jolloin avoinna olevien sopimusten määrä on pienempi verrattuna toimitettavissa olevan hyödykkeen määrään, tai jos esimerkiksi tiettyä hyödykejohdannaista käytetään laajalti suojaamaan monia eri riskejä, toimitettavissa olevan hyödykkeen määrä on silloin pienempi verrattuna avoinna olevien sopimusten määrään. Tällaisten avoinna olevien sopimusten ja toimitettavissa olevan hyödykkeen määrän välillä olevien merkittävien erojen vuoksi on perusteltua mukauttaa muiden kuukausien peruslimiittiä ylös- tai alaspäin, jotta voidaan välttää markkinahäiriöt spot-kuukauden lähestyessä.

(21) Pyrittäessä samaan tavoitteeseen rajoittaa markkinahäiriöitä spot-kuukauden lähestyessä, kun avoinna olevia sopimuksia ja toimitettavissa olevan hyödykkeen määrää koskevien laskelmien välillä on merkittäviä eroja, toimitettavissa olevan hyödykkeen määrään määritellään sisältyvän kaikki korvaavat hyödykeluokat tai -tyypit, jotka voidaan toimittaa johdannaissopimuksen selvityksen yhteydessä sopimuksen ehtojen mukaisesti.

(22) Rahoitusvälineiden markkinoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston uutta lainsäädäntöä, joka vahvistetaan direktiivissä 2014/65/EU ja asetuksessa (EU) N:o 600/2014, sovelletaan 3 päivästä tammikuuta 2017. Johdonmukaisuuden ja oikeusvarmuuden turvaamiseksi tätä asetusta olisi sovellettava samasta päivästä alkaen.

(23) Tämä asetus perustuu teknisten sääntelystandardien luonnoksiin, jotka EAMV on toimittanut komissiolle.

(24) EAMV on järjestänyt avoimia julkisia kuulemisia tämän asetuksen perustana olevista teknisten sääntelystandardien luonnoksista, analysoinut niihin mahdollisesti liittyviä kustannuksia ja hyötyjä sekä pyytänyt lausunnon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 ([1]) 37 artiklalla perustetulta arvopaperimarkkina-alan osallisryhmältä,

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tässä asetuksessa vahvistetaan säännöt henkilöllä hyödykejohdannaisessa olevan nettoposition laskennalle sekä menetelmä, jolla lasketaan kyseisen position kokoa koskevat positiolimiitit.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

1) ’finanssialan ulkopuolisella yhteisöllä’ luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on muu kuin

   a) direktiivin 2014/65/EU mukaisesti toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys;

   b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU ([1]) mukaisesti toimiluvan saanut luottolaitos;

   c) neuvoston direktiivin 73/239/ETY ([2]) mukaisesti toimiluvan saanut vakuutusyritys;

   d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/83/EY ([3]) mukaisesti toimiluvan saanut luottolaitos;

   e) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/68/EY ([4]) mukaisesti toimiluvan saanut jälleenvakuutusyritys;

   f) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY ([5]) mukaisesti toimiluvan saanut yhteissijoitusyritys ja tapauksen mukaan sen rahastoyhtiö;

   g) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/41/EY ([6]) 6 artiklan a alakohdassa tarkoitettu ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoava laitos;

   h) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU ([7]) mukaisesti toimiluvan saaneen tai rekisteröidyn vaihtoehtoisen sijoitusrahaston hoitajan hoitama vaihtoehtoinen sijoitusrahasto;

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338).

([2]) Ensimmäinen neuvoston direktiivi 73/239/ETY, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1973, muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 228, 16.8.1973, s. 3).

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/83/EY, annettu 5 päivänä marraskuuta 2002, henkivakuutuksesta (EUVL L 345, 19.12.2002, s. 1).

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/68/EY, annettu 16 päivänä marraskuuta 2005, jälleenvakuutuksesta ja neuvoston direktiivien 73/239/ETY ja 92/49/ETY sekä direktiivien 98/78/EY ja 2002/83/EY muuttamisesta (EUVL L 323, 9.12.2005, s. 1).

([5]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32).

([6]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/41/EY, annettu 3 päivänä kesäkuuta 2003, ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta (EUVL L 235, 23.9.2003, s. 10).

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1).

i) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 ([1]) mukaisesti toimiluvan saanut keskusvastapuoli;

j) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 ([2]) mukaisesti toimiluvan saanut arvopaperikeskus.

Kolmannen maan yhteisöä pidetään finanssialan ulkopuolisena yhteisönä, jos siltä ei vaadittaisi toimilupaa minkään edellä mainitun säädöksen nojalla, kun se olisi sijoittautunut unioniin ja siihen sovellettaisiin unionin oikeutta;

2) 'spot-kuukauden sopimuksella' tiettyä kohde-etuutena olevaa hyödykettä koskevaa hyödykejohdannaissopimusta, jonka maturiteetti päättyy seuraavaksi kauppapaikan vahvistamien sääntöjen mukaisesti;

3) 'muiden kuukausien sopimuksella' mitä tahansa hyödykejohdannaissopimusta, joka ei ole spot-kuukauden sopimus.

II LUKU

HENKILÖN NETTOPOSITION KOON LASKENTAMENETELMÄ

3 artikla

Hyödykejohdannaisessa olevien positioiden yhteenlaskeminen ja nettoutus

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 1 kohta)

1. Henkilön nettopositio hyödykejohdannaisessa on henkilön seuraavat positiot yhteenlaskettuina: positiot kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevassa kyseisessä hyödykejohdannaisessa, positiot hyödykejohdannaisissa, joita pidetään 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti samoina hyödykejohdannaisina kuin kyseistä hyödykejohdannaista, ja positiot 6 artiklan mukaisissa taloudelliselta kannalta vastaavissa OTC-sopimuksissa.

2. Jos henkilöllä on sekä pitkiä että lyhyitä positioita missä tahansa 1 kohdassa tarkoitetussa hyödykejohdannaisessa, henkilön on nettoutettava kyseiset positiot kyseiseen hyödykejohdannaiseen liittyvän nettopositionsa määrittämiseksi.

3. Hyödykejohdannaisissa olevia finanssialan ulkopuolisen yhteisön positioita, jotka objektiivisesti mitattavalla tavalla vähentävät riskejä 7 artiklan mukaisesti ja jotka toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt 8 artiklan mukaisesti, ei saa laskea yhteen määritettäessä kyseisen finanssialan ulkopuolisen yhteisön nettopositiota.

4. Henkilön on määritettävä erikseen hyödykejohdannaisessa oleva nettopositio sekä spot-kuukauden sopimusten että muiden kuukausien sopimusten osalta.

4 artikla

Konserniin kuuluvien oikeushenkilöiden positioiden laskentamenetelmä

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 1 kohta)

1. Emoyrityksen on määritettävä nettopositionsa laskemalla seuraavat positiot yhteen 3 artiklan mukaisesti:

a) emoyrityksen omat nettopositiot;

b) emoyrityksen kunkin tytäryrityksen nettopositiot.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, yhteissijoitusyrityksen emoyritys tai jos yhteissijoitusyritys on nimittänyt rahastoyhtiön, kyseisen rahastoyhtiön emoyritys ei saa yhdistää hyödykejohdannaisissa olevia yhteissijoitusyrityksen positioita, jos emoyritys ei vaikuta mitenkään kyseisten positioiden avaamista, pitämistä tai sulkemista koskeviin sijoituspäätöksiin.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1).

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1).

5 artikla

Samat hyödykejohdannaiset ja merkittävät volyymit

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 6 kohta)

1. Kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevaa hyödykejohdannaista pidetään samana hyödykejohdannaisena kuin toisessa kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevaa hyödykejohdannaista, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) molemmilla hyödykejohdannaisilla on samat sopimuseritelmät ja -ehdot, lukuun ottamatta kaupan jälkeisiä riskienhallintajärjestelyjä;

b) molemmat hyödykejohdannaiset muodostavat yhden keskenään vaihdettavissa olevien avointen sopimusten ryhmän tai, kun kyseessä ovat direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 44 alakohdan c alakohdassa määritellyt hyödykejohdannaiset, yhden keskenään vaihdettavissa olevien liikkeeseen laskettujen arvopapereiden ryhmän, jossa yhdessä kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevaa hyödykejohdannaista koskevat positiot voidaan sulkea toisessa kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevaa hyödykejohdannaista koskevilla positioilla.

2. Hyödykejohdannaisella kauppapaikassa käytävän kaupan katsotaan olevan volyymiltaan merkittävää, kun kaupankäynti hyödykejohdannaisella kyseisessä kauppapaikassa peräkkäisten kolmen kuukauden aikana täyttää jommankumman seuraavista perusteista:

a) avoinna olevien sopimusten päivittäinen keskiarvo on enemmän kuin 10 000 erää, kun spot-kuukauden ja muiden kuukausien sopimukset lasketaan yhteen; tai

b) direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 44 alakohdan c alakohdassa määriteltyjen hyödykejohdannaisten tapauksessa kaupankäynnin kohteena olevien yksiköiden lukumäärä kerrottuna hinnalla ylittää päivittäisen keskiarvon, joka on 1 miljoona euroa.

3. Kauppapaikkana, jossa saman hyödykkeen kaupan volyymi on suurin, pidetään kauppapaikkaa, jolla yhden vuoden aikana on

a) suurin avoimien sopimusten määrän päivittäinen keskiarvo; tai

b) direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 44 alakohdan c alakohdassa määriteltyjen hyödykejohdannaisten tapauksessa määrän korkein päivittäinen keskiarvo.

6 artikla

OTC-sopimukset, jotka vastaavat kauppapaikoissa kaupankäynnin kohteena olevia hyödykejohdannaisia taloudelliselta kannalta

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 1 kohta)

OTC-johdannaisen katsotaan vastaavan kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevaa hyödykejohdannaista taloudelliselta kannalta, kun sillä on samat sopimuseritelmät ja -ehdot, lukuun ottamatta erilaisia erien kokoa koskevia eritelmiä, toimitusajankohtia, jotka eroavat vähemmän kuin yhden kalenteripäivän, ja erilaisia kaupan jälkeisiä riskienhallintajärjestelyjä.

7 artikla

Positiot, joiden katsotaan vähentävän kaupalliseen toimintaan välittömästi liittyviä riskejä

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 1 kohta)

1. Position, joka finanssialan ulkopuolisella yhteisöllä on kauppapaikoissa kaupankäynnin kohteena olevissa hyödykejohdannaisissa tai 6 artiklan mukaisissa taloudelliselta kannalta vastaavissa OTC-sopimuksissa, katsotaan vähentävän riskejä, jotka liittyvät välittömästi kyseisen finanssialan ulkopuolisen yhteisön kaupalliseen toimintaan, jos positio yksinään tai 2 kohdan mukaisesti yhdessä muiden johdannaisten kanssa (positio hyödykejohdannaissalkussa) täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

a) positiolla vähennetään riskejä, jotka johtuvat mahdollisesta muutoksesta sellaisten omaisuuserien, palvelujen, tuotantopanosten, tuotteiden, hyödykkeiden tai vastuiden arvossa, jotka finanssialan ulkopuolinen yhteisö tai sen konserni omistaa, tuottaa, valmistaa, käsittelee, tarjoaa, ostaa, pitää kaupan, liisaa, myy tai hankkii taikka jotka kyseinen yhteisö tai konserni voi kohtuudella odottaa omistavansa, tuottavansa, valmistavansa, käsittelevänsä, tarjoavansa, ostavansa, pitävänsä kaupan, liisaavansa, myyvänsä tai hankkivansa osana tavanomaista liiketoimintaansa;

b) positio voidaan katsoa suojaussopimukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 ([1]) 3 artiklan mukaisesti hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS-standardit) nojalla.

2. Sovellettaessa 1 kohtaa vaatimukset täyttävä riskejä vähentävä positio, joka on otettu yksinään tai yhdessä muiden johdannaisten kanssa, on positio, jonka osalta finanssialan ulkopuolinen yhteisö tai henkilö, joka pitää positiota kyseisen yhteisön lukuun,

a) kuvaa seuraavia sisäisissä toimintalinjoissaan:

i) sellaisten salkkuihin sisältyvien hyödykejohdannaissopimusten tyypit, joita käytetään kaupalliseen toimintaan välittömästi liittyvien riskien vähentämiseen, ja niiden kelpoisuusehdot;

ii) salkun ja salkun avulla vähennettävien riskien välinen yhteys;

iii) toimenpiteet, joilla varmistetaan, että kyseisiä sopimuksia koskevilla positioilla ei ole muuta tarkoitusta kuin kattaa riskejä, jotka liittyvät välittömästi finanssialan ulkopuolisen yhteisön kaupalliseen toimintaan, ja että positiot, joilla on muu tarkoitus, ovat selvästi tunnistettavissa;

b) pystyy esittämään salkut riittävän eriteltyinä hyödykejohdannaisen luokan, kohde-etuutena olevan hyödykkeen, aikajänteen ja kaikkien muiden merkityksellisten tekijöiden osalta.

8 artikla

Positiolimiittejä koskevan poikkeuksen hakeminen

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 1 kohta)

1. Finanssialan ulkopuolisen yhteisön, jolla on vaatimukset täyttävä positio hyödykejohdannaisessa, on haettava direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua poikkeusta toimivaltaiselta viranomaiselta, joka vahvistaa kyseisen hyödykejohdannaisen positiolimiitin.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun henkilön on toimitettava toimivaltaiselle viranomaiselle seuraavat tiedot, joista käy ilmi, kuinka positiolla vähennetään riskejä, jotka liittyvät välittömästi finanssialan ulkopuolisen yhteisön kaupalliseen toimintaan:

a) kuvaus finanssialan ulkopuolisen yhteisön sellaisen kaupallisen toiminnan luonteesta ja arvosta, joka liittyy hyödykkeeseen, jonka hyödykejohdannaiselle haetaan poikkeusta;

b) kuvaus finanssialan ulkopuolisen yhteisön sellaisen kaupallisen toiminnan luonteesta ja arvosta, joka liittyy kauppapaikoissa kaupankäynnin kohteena olevien asianomaisten hyödykejohdannaisten kauppaan, ja positioiden luonteesta ja arvosta kyseisissä hyödykejohdannaisissa ja niiden taloudelliselta kannalta vastaavissa OTC-sopimuksissa;

c) kuvaus sellaisten hyödykkeeseen liittyvien vastuiden ja riskien luonteesta ja koosta, jotka finanssialan ulkopuolisella yhteisöllä on tai joita se odottaa olevan kaupallisen toimintansa johdosta ja joita vähennetään tai vähennettäisiin käyttämällä hyödykejohdannaisia;

d) selvitys siitä, kuinka finanssialan ulkopuolisen yhteisön käyttämillä hyödykejohdannaisilla vähennetään välittömästi sen kaupalliseen toimintaan liittyviä vastuita ja riskejä.

3. Toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä tai hylättävä hakemus 21 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hakemuksen, ja ilmoitettava finanssialan ulkopuoliselle yhteisölle poikkeuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

4. Jos finanssialan ulkopuolisen yhteisön kaupallisessa toiminnassa tai kaupankäynnissä hyödykejohdannaisilla tapahtuu merkittävä muutos ja muutoksella on merkitystä 2 kohdan b alakohdassa lueteltujen tietojen kannalta, kyseisen yhteisön on ilmoitettava asiasta toimivaltaiselle viranomaiselle ja jätettävä uusi poikkeusta koskeva hakemus, jos se aikoo jatkaa poikkeuksen käyttöä.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1606/2002, annettu 19 päivänä heinäkuuta 2002, kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta (EYVL L 243, 11.9.2002, s. 1).

III LUKU

MENETELMÄ, JOLLA TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN ON LASKETTAVA POSITIOLIMIITIT

1 JAKSO

Perustasolukujen määrittäminen

9 artikla

Menetelmä perustasoluvun määrittämiseksi spot-kuukauden limiiteille

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 4 kohta)

1. Toimivaltaisten viranomaisten on määritettävä perustasoluku hyödykejohdannaisen spot-kuukauden positiolimiitille laskemalla 25 prosenttia kyseisen hyödykejohdannaisen kohde-etuutena olevan hyödykkeen toimitettavissa olevasta määrästä.

2. Perustasoluku on ilmaistava erinä niin, että yksi erä vastaa hyödykejohdannaisen kauppapaikan käyttämää kaupankäyntiyksikköä, ja luvun on edustettava kohde-etuutena olevan hyödykkeen vakioitua määrää.

3. Jos toimivaltainen viranomainen asettaa eri positiolimiitit yksittäisen spot-kuukausijakson eri ajankohdille, kyseisten positiolimiittien on pienennyttävä asteittain kohti hyödykejohdannaisen erääntymisajankohtaa, ja toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon kauppapaikan positionhallintajärjestelyt.

4. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, toimivaltaisten viranomaisten on määritettävä perustasoluku spot-kuukauden positiolimiitille, kun kyseessä on johdannaissopimus, jonka kohde-etuutena on ihmisravinnoksi tarkoitettu elintarvike ja jonka yhteenlaskettu avoinna olevien spot- ja muiden kuukausien sopimusten määrä on yli 50 000 erää kolmen peräkkäisen kuukauden ajan, laskemalla 20 prosenttia kyseisen hyödykejohdannaisen kohde-etuutena olevan hyödykkeen toimitettavissa olevasta määrästä.

10 artikla

Toimitettavissa oleva määrä

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 3 kohta)

1. Toimivaltaisten viranomaisten on laskettava hyödykejohdannaisen toimitettavissa oleva määrä määrittämällä kohde-etuutena olevan hyödykkeen määrä, joka voidaan käyttää hyödykejohdannaisen toimitusvaatimusten täyttämiseksi.

2. Toimivaltaisten viranomaisten on määritettävä 1 kohdassa tarkoitettu hyödykejohdannaisen toimitettavissa oleva määrä kohde-etuuden sellaisen määrän kuukausittaisen keskiarvon perusteella, joka on ollut toimitettavissa määrittämistä välittömästi edeltävän yhden vuoden aikana.

3. Toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon seuraavat perusteet määrittäessään edellä 1 kohdassa säädetyt edellytykset täyttävän kohde-etuutena olevan hyödykkeen määrän:

a) kohde-etuutena olevan hyödykkeen varastointijärjestelyt;

b) tekijät, jotka voivat vaikuttaa kohde-etuutena olevan hyödykkeen tarjontaan.

11 artikla

Menetelmä perustasoluvun määrittämiseksi muiden kuukausien positiolimiiteille

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 4 kohta)

1. Toimivaltaisten viranomaisten on määritettävä perustasoluku hyödykejohdannaisen muiden kuukausien positiolimiitille laskemalla 25 prosenttia kyseisen hyödykejohdannaisen avoinna olevien sopimusten määrästä.

2. Perustasoluku on ilmaistava erinä niin, että yksi erä vastaa hyödykejohdannaisen kauppapaikan käyttämää kaupankäyntiyksikköä, ja luvun on edustettava kohde-etuutena olevan hyödykkeen vakioitua määrää.

12 artikla

Avoinna olevien sopimusten määrä

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 3 kohta)

Toimivaltaisten viranomaisten on laskettava hyödykejohdannaisen avoinna olevien sopimusten määrä laskemalla yhteen kyseisen hyödykejohdannaisen niiden erien lukumäärä, jotka ovat liikkeeseen laskettuina kauppapaikoissa tiettynä ajankohtana.

13 artikla

Menetelmä perustasoluvun määrittämiseksi tietyille sopimuksille

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 4 kohta)

1. Poiketen siitä, mitä 9 artiklassa säädetään, toimivaltaisten viranomaisten on määritettävä perustasoluku spot-kuukauden positiolimiiteille, jotka koskevat nettoarvon tilityksellä toteutettavia spot-kuukauden sopimuksia, joita tarkoitetaan direktiivin 2014/65/EU liitteessä I olevan C osan 10 kohdassa ja joiden kohde-etuutena olevilla hyödykkeillä ei ole toimitettavissa olevaa määrää, joka olisi mitattavissa, laskemalla 25 prosenttia kyseisten hyödykejohdannaissopimusten avoinna olevien sopimusten määrästä.

2. Poiketen siitä, mitä 9 ja 11 artiklassa säädetään, toimivaltaisten viranomaisten on määritettävä perustasoluku direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 44 alakohdan c alakohdassa määriteltyjen hyödykejohdannaisten positiolimiiteille laskemalla 25 prosenttia liikkeeseen laskettujen arvopapereiden lukumäärästä. Perustasoluku on ilmaistava arvopapereiden lukumääränä.

3. Poiketen siitä, mitä 9 ja 11 artiklassa säädetään, jos hyödykejohdannaisen kohde-etuutta toimitetaan jatkuvasti tietyn ajanjakson ajan, 9 ja 11 artiklan mukaisesti laskettuja perustasolukuja on sovellettava asiaan liittyviin hyödykejohdannaisiin, joilla on sama kohde-etuus, siltä osin kuin niiden toimitusjaksot ovat päällekkäiset. Perustasoluku on ilmaistava kohde-etuuden yksikköinä.

II JAKSO

Positiolimiittien laskennan kannalta merkitykselliset tekijät

14 artikla

Tekijöiden arviointi

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 3 kohta)

Toimivaltaisten viranomaisten on asetettava hyödykejohdannaisen spot-kuukauden ja muiden kuukausien positiolimiitit mukauttamalla 9, 11 ja 13 artiklan mukaisesti määritettyä perustasolukua 16–20 artiklassa tarkoitetuista tekijöistä kyseisen johdannaisen ja sen kohde-etuutena olevan hyödykkeen markkinan eheydelle mahdollisesti aiheutuvan vaikutuksen mukaisesti seuraavissa rajoissa:

a) 5–35 prosenttia; tai

b) 2,5–35 prosenttia, kun kyseessä on johdannaissopimus, jonka kohde-etuutena on ihmisravinnoksi tarkoitettu elintarvike ja jonka yhteenlaskettu avoinna olevien spot- ja muiden kuukausien sopimusten määrä on yli 50 000 erää kolmen peräkkäisen kuukauden ajan.

15 artikla

Uudet ja epälikvidit sopimukset

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 3 kohdan g alakohta)

1. Poiketen siitä, mitä 14 artiklassa säädetään,

a) kun kyseessä ovat kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevat hyödykejohdannaiset, joiden yhteenlaskettu avoinna olevien spot- ja muiden kuukausien sopimusten määrä on enintään 10 000 erää kolmen peräkkäisen kuukauden ajan, toimivaltaisten viranomaisten on asetettava kyseisissä hyödykejohdannaisissa olevien positioiden limiitiksi 2 500 erää;

b) kun kyseessä ovat kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevat hyödykejohdannaiset, joiden yhteenlaskettu avoinna olevien spot- ja muiden kuukausien sopimusten määrä on yli 10 000 mutta enintään 20 000 erää kolmen peräkkäisen kuukauden ajan, toimivaltaisten viranomaisten on asetettava spot- ja muiden kuukausien positiolimiitti välille 5–40 prosenttia;

c) kun kyseessä ovat direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 44 alakohdan c alakohdassa määritellyt hyödykejohdannaiset, joiden liikkeeseen laskettujen arvopapereiden kokonaislukumäärä on enintään 10 miljoonaa kolmen peräkkäisen kuukauden ajan, toimivaltaisen viranomaisen on asetettava kyseisissä hyödykejohdannaisissa olevien positioiden limiitiksi 2,5 miljoonaa arvopaperia;

d) kun kyseessä ovat direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 44 alakohdan c alakohdassa määritellyt hyödykejohdannaiset, joiden liikkeessä olevien arvopapereiden kokonaislukumäärä on yli 10 miljoonaa mutta enintään 20 miljoonaa kolmen peräkkäisen kuukauden ajan, toimivaltaisen viranomaisen on asetettava spot- ja muiden kuukausien positiolimiitti välille 5–40 prosenttia.

2. Kauppapaikan on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle, kun jonkin tällaisen hyödykejohdannaisen avoinna olevien sopimusten kokonaismäärä saavuttaa jonkin edellisessä kohdassa mainittujen erien määrän tai liikkeessä olevien arvopapereiden lukumäärän kolmen peräkkäisen kuukauden ajan. Toimivaltaisten viranomaisten on tarkasteltava kyseistä positiolimiittiä uudelleen saatuaan tällaisen ilmoituksen.

16 artikla

Hyödykejohdannaissopimusten maturiteetti

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 3 kohdan a alakohta)

1. Jos hyödykejohdannaisen maturiteetti on lyhyt, toimivaltaisten viranomaisten on mukautettava spot-kuukauden positiolimiittiä alaspäin.

2. Jos hyödykejohdannaisella on suuri määrä erillisiä erääntymisajankohtia, toimivaltaisten viranomaisten on mukautettava muiden kuukausien positiolimiittiä ylöspäin.

17 artikla

Kohde-etuutena olevan hyödykkeen toimitettavissa oleva määrä

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 3 kohdan b alakohta)

Jos kohde-etuutena olevan hyödykkeen toimitettavissa oleva määrää voidaan rajoittaa tai valvoa tai jos toimitettavissa oleva määrä on pieni suhteessa asianmukaisen selvityksen edellyttämään määrään, toimivaltaisten viranomaisten on mukautettava positiolimiittiä alaspäin. Toimivaltaisten viranomaisten on arvioitava sitä, missä määrin tätä toimitettavissa oleva määrää käytetään myös muiden hyödykejohdannaisten toimitettavissa olevana määränä.

18 artikla

Avoinna olevien sopimusten kokonaismäärä

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 3 kohdan c alakohta)

1. Jos avoinna olevien sopimusten määrä on suuri, toimivaltaisten viranomaisten on mukautettava positiolimiittiä alaspäin.

2. Jos avoinna olevien sopimusten määrä on huomattavasti suurempi kuin hyödykkeen toimitettavissa oleva määrä, toimivaltaisten viranomaisten on mukautettava positiolimiittiä alaspäin.

3. Jos avoinna olevien sopimusten määrä on huomattavasti pienempi kuin hyödykkeen toimitettavissa oleva määrä, toimivaltaisten viranomaisten on mukautettava positiolimiittiä ylöspäin.

19 artikla

Markkinaosapuolten lukumäärä

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 3 kohdan e alakohta)

1. Jos hyödykejohdannaisessa positiota pitävien markkinaosapuolten päivittäinen keskimääräinen lukumäärä on yhden vuoden aikana korkea, toimivaltaisen viranomaisen on mukautettava positiolimiittiä alaspäin.

2. Poiketen siitä, mitä 14 artiklassa säädetään, toimivaltaisten viranomaisten on asetettava spot- ja muiden kuukausien positiolimiitti välille 5–50 prosenttia, jos

a) hyödykejohdannaisessa positiota pitävien markkinaosapuolten keskimääräinen lukumäärä ajanjaksona, joka ulottuu positiolimiitin asettamisen ajankohtaan, on pienempi kuin kymmenen; tai

b) direktiivin 2014/65/EU 4 artiklan 1 kohdan 7 alakohdan mukaisena hyödykejohdannaisen markkinatakaajana toimivien sijoituspalveluyritysten lukumäärä positiolimiitin asettamisen tai uudelleentarkastelun ajankohtana on pienempi kuin kolme.

Sovellettaessa ensimmäistä alakohtaa toimivaltaiset viranomaiset voivat asettaa eri positiolimiitit spot-kuukausijakson, muiden kuukausien jakson tai molempien jaksojen eri ajankohdille.

20 artikla

Kohde-etuutena olevan hyödykkeen markkinan ominaispiirteet

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 3 kohdan f alakohta)

1. Toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon, mikä vaikutus kohde-etuutena olevan hyödykkeen markkinan ominaispiirteillä on hyödykejohdannaisen toimintaan ja kaupankäyntiin sekä markkinaosapuolten positioiden kokoon, minkä lisäksi niiden on otettava huomioon, kuinka helposti ja nopeasti kohde-etuutena oleva hyödyke on markkinaosapuolten saatavilla.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun kohde-etuutena olevan hyödykkeen markkinan arvioinnissa on otettava huomioon

a) se, onko hyödykkeen tarjonnalle olemassa rajoituksia, mukaan lukien toimitettavissa olevan hyödykkeen pilaantuvuus;

b) fyysisen hyödykkeen kuljetustapa ja toimitus, mukaan lukien seuraavat:

   i) voidaanko hyödyke toimittaa ainoastaan ennalta määrättyihin toimituspisteisiin;

   ii) ennalta määrättyjen toimituspisteiden kapasiteettirajoitukset;

c) markkinan rakenne, organisaatio ja toiminta, mukaan lukien kaivannais- ja maataloushyödykkeiden markkinoiden kausiluonteisuus, mistä syystä fyysisen tarjonnan määrä vaihtelee kalenterivuoden aikana;

d) kohde-etuutena olevan hyödykkeen markkinan markkinaosapuolten kokoonpano ja rooli, mukaan lukien sellaisten markkinaosapuolten lukumäärä, jotka tarjoavat kyseisen markkinan toiminnan mahdollistavia erityisiä palveluja, kuten riskienhallinta-, toimitus-, varastointi- tai selvityspalveluja;

e) makrotaloudelliset tai muut asiaan liittyvät tekijät, jotka vaikuttavat kohde-etuutena olevan hyödykkeen markkinan toimintaan, mukaan lukien hyödykkeen toimitus, varastointi ja selvitys;

f) kohde-etuutena olevan hyödykkeen ominaispiirteet, fyysiset ominaisuudet ja elinkaari.

21 artikla

Volatiliteetti asianomaisilla markkinoilla

(Direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 3 kohdan d alakohta)

Sovellettuaan 16–20 artiklassa tarkoitettuja tekijöitä, jotka ovat merkityksellisiä asetettaessa direktiivin 2014/65/EU 57 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua positiolimiittiä kullekin hyödykejohdannaissopimukselle, toimivaltaisten viranomaisten on mukautettava vielä kyseistä positiolimiittiä, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) hyödykejohdannaisen tai kohde-etuutena oleva hyödykkeen hintavolatiliteetti on liiallista;

b) positiolimiitin uusi mukautus vähentäisi tehokkaasti kyseisen hyödykejohdannaisen tai kohde-etuutena oleva hyödykkeen liiallista hintavolatiliteettia.

22 artikla

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 3 päivästä tammikuuta 2018.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 1 päivänä joulukuuta 2016.

Komission puolesta

Puheenjohtaja

Jean-Claude JUNCKER